

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 428
van **ELKE SLEURS**
datum: 20 april 2020

aan **WOUTER BEKE**

VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID, GEZIN EN ARMOEDEBESTRIJDING

Coronacrisis - Ontwikkeling app ter indijking van COVID-19

Een corona-app is een app die mensen opspoort die mogelijk in contact zijn geweest met een COVID-19-besmette persoon. Die mensen worden verwittigd en aangemaand om zichzelf te isoleren, in quarantaine te plaatsen en zich te laten testen. Het Rega Instituut van de KU Leuven publiceerde op 17 april 2020 een advies in verband met het gebruik van zogenaamde corona-apps voor het traceren van contacten bij een mogelijke exitstrategie.

De federale minister van Digitalisering, Philippe De Backer, heeft al laten weten dat deze app enkel op vrijwillige basis kan worden geïmplementeerd en dus niet verplicht zal worden.

Volgens professor Ann-Mieke Vandamme, mede-auteur van het advies van het Rega-instituut, moet men deze apps in een groter geheel bekijken. Een dergelijke app kan een impact hebben op onze volksgezondheid op voorwaarde dat er voldoende testcapaciteit is en dat een groot deel van de bevolking deze app zou installeren.

In geval van algemeen gebruik moet de overheid hierin een zeer belangrijke rol spelen: eerst en vooral moeten er waterdichte garanties zijn inzake privacygegevens, daarenboven moet de overheid het vertrouwen van haar burgers proberen te winnen en moet ze transparant, open en helder communiceren naar de gebruikers. In een open brief aan de regering pleiten 100 academici voor een eerlijk en publiek debat over de corona-app. Op sociale media bepalen voor- en tegenstanders hun positie.

1. Wat is de beleidsvisie van de minister in verband met het gebruik van zogenaamde corona-apps?
2. Wat is de stand van zaken van het overleg met de Federale Regering in het al dan niet in gebruik nemen van een dergelijke corona-app bij de exitstrategie?
3. Indien de implementatie van een corona-app overwogen zou worden:
 - a) Welke garanties zullen worden ingebouwd zodat de privacy van de gebruikers gerespecteerd zal worden?
 - b) Komt er een plan van aanpak? Wat is de vermoedelijke timing?
 - c) Gaat men mensen sensibiliseren en hoe?
 - d) Hoe zullen personen die geen smartphone hebben, bereikt worden?
4. Indien de corona-app niet zal worden geïmplementeerd op algemene basis, wordt naar alternatieven gezocht? Indien ja, welke? Graag meer uitleg.

ANTWOORD

op vraag nr. 428 van 20 april 2020

van **ELKE SLEURS**

1. Met de beperkingen die een app zal hebben en met het feit dat lang niet iedereen zo'n app zal kunnen of willen installeren, zal de menselijke contactopsporing het belangrijkste zijn en de enige manier om in voldoende mate mogelijk zieke mensen en hun contacten te kunnen bereiken. Een app zien we als hoogstens ondersteunend aan de menselijke contactopsporing, maar is daar ondergeschikt aan.

In overeenstemming met de aanpak van de federale overheid, zullen we geen eigen app ontwikkelen en aanbieden voor tracking and tracing. Het initiatief wordt overgelaten aan de private markt om nieuwe apps te bouwen of bestaande apps aan te passen. De overheid kan een sturende rol opnemen om de nodige waarborgen te geven ivm respecteren van privacy. Het federale niveau zal voorzien in een technologisch en juridisch kader. Dit technologisch kader werd reeds uitgewerkt. Op voorwaarde dat er één unieke centrale databank wordt aangeboden door de federale overheid, laat deze technologie ook toe om meerdere app's voor tracking and tracing aan de burger aan te bieden.

2. De federale collega's zijn het eens met onze visie dat de inzet van een app ondergeschikt en hoogstens ondersteunend is aan de menselijke contactopsporing. In overleg met de andere gewesten en de federale overheid zullen we dus eerst de menselijke contactopsporing op punt zetten.
3. a) Conform de Europese en Belgische wetgeving inzake gegevensbescherming dient bij elke conceptontwikkeling van gegevensverwerking het principe van "privacy by design" te worden gehanteerd. Dit betekent dat reeds van bij het concept de adequate technische en organisatorische maatregelen dienen te worden ingebouwd om de bescherming van persoonsgegevens en van privacy te garanderen en risico's op misbruik van de gegevens en datalekken tot een minimum te beperken.

Het is dan ook zeer de bekommernis van de betrokken autoriteiten, experts en ontwikkelaars om bij de ontwikkeling van een corona-app hiervoor een grondige impactanalyse te laten voorafgaan, gekoppeld aan essentiële beheersmaatregelen. Er kan enkel tot een release van een corona-app worden overgegaan wanneer de veiligheid voldoende gewaarborgd kan worden.

Concreet legt het uitgewerkte technologisch kader op, dat een app voor tracking and tracing, enkel niks betekenende cijfercodes uitwisselt met andere apps voor tracking and tracing. Elke app bewaart een lijst met cijfercodes die werden verstuurd en een lijst met cijfercodes die werden ontvangen. In die lijsten zit geen informatie over wie die cijfercodes verstuurde en de locatie vanwaar die werden verstuurd.

Enkel wanneer de burger verneemt dat zijn test positief is, heeft deze vrijwillig de mogelijkheid om zijn lijst met verstuurd cijfercodes te delen met een centrale landelijke databank. De gebruiker kan enkel versturen wanneer deze beschikt over een unieke code die opgenomen is in de communicatie over het testresultaat.

Als de centrale databank de informatie ontvangt, zal deze geen actie ondernemen. Het zijn de andere tracking & tracing apps die periodiek hun ontvangen cijfercodes vergelijken met de cijfercodes in de centrale databank. Wanneer er een 'match' is tussen codes, weet de app dat zijn gebruiker in contact is geweest met een persoon die een bewezen infectie heeft. Vervolgens kan de app zijn gebruiker informeren en advies geven.

Dit technologisch kader moet garanderen dat de privacy van de burger zo goed mogelijk is beschermd. Zo zal de centrale databank geen persoonsgegevens bevatten, en heeft deze dus geen informatie over wie besmet is en met wie de besmette persoon in contact is gekomen en waar dat was. Ook de app van de andere burgers zal niet weten wat de identiteit is van de besmette persoon, en waar deze in contact is gekomen met de besmette persoon.

Veiligheidsrisico's moeten permanent worden gemonitord en beheerd in volle transparantie naar de gebruiker.

- b) We geven voorrang aan de menselijke contactopsporing, de app is daar ondergeschikt aan. Er is nog geen concrete timing.
- c) De nieuwe fase van 'deconfinement' waarin contactopsporing een belangrijke rol zal spelen, vereist een goed begrip en medewerking van de bevolking. Het is immers primordiaal dat de bevolking de algemene hygiënische en opgelegde maatregelen van social distancing blijft naleven en haar medewerking ten volle verleent aan de contact tracers. Sciensano werkt aan een algemene communicatiestrategie rond deze nieuwe fase. Als op een bepaald ogenblik met een app gewerkt zal worden, naast de klassieke menselijke vorm van contact tracing, zal hierover voorafgaandelijk gecommuniceerd worden naar de burger, teneinde een maximale acceptatie en implementatie van de app te bekomen. We willen benadrukken dat het gebruik van een corona-app vrijwillig is en dat de gebruiker transparant zal worden ingelicht over de werking en eventuele risico's. We vragen ook aan het nationale crisiscentrum boodschappen over medewerking aan contactopsporing en eventueel de inzet van een app op te nemen in de nationale crisiscommunicatie.
- d) Een app zal nooit de klassieke contact tracing door mensen vervangen, maar deze hooguit ondersteunen. Contact tracing zal dus ook met een app overwegend door mensen moeten gebeuren. Het contactonderzoek zal voornamelijk gebeuren door het telefonische informeren van burgers dat ze met een persoon die besmet is met covid-19 in contact kwamen. Daarnaast wordt voorzien in de mogelijkheid om een bezoek aan huis te brengen voor die burgers die niet via de telefoon bereikt kunnen worden.
- e) Een uitgebreid bron- en contactenonderzoek is de basis van het beleid om het aantal besmettingen onder controle te houden. Apps kunnen hier ondersteunend in werken om burger snel te informeren dat ze in contact kwamen met een besmette persoon, maar zijn niet noodzakelijk. Het bron- en contactenonderzoek wordt zo opgezet dat contacttracers onmiddellijk aan de slag gaan zodra ze een melding ontvangen dat een persoon is besmet. Op die manier is er een accurate opvolging.